

Brüssel, 4. juuni 2026
(OR. en)

10116/26

ECOFIN 726
UEM 204
SOC 314
EMPL 143
COMPET 673
ENV 616
EDUC 198
ENER 315
JAI 727
GENDER 54
JEUN 95
SAN 391
ECB
EIB

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	3. juuni 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 201 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, mis käsitleb Belgia majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitikat

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 201 final.

Lisatud: COM(2026) 201 final

Brüssel, 3.6.2026
COM(2026) 201 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

mis käsitleb Belgia majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitikat

{SWD(2026) 200 final} - {SWD(2026) 201 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

mis käsitleb Belgia majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitikat

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97,¹ eriti selle artikli 3 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,² eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltõu,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EL) 2024/1263 on selgitatud majandusjuhtimise raamistiku eesmärgid; raamistik peaks reformide ja investeringute abil edendama usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust, kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ning vastupidavust, samuti ära hoidma valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki. Määruses on sedastatud, et nõukogu ja komisjon teevad Euroopa poolaasta raames mitmepoolset järelevalvet kooskõlas ELi toimimise lepingus sätestatud eesmärkide ja nõuetega. Euroopa poolaasta raames sõnastatakse eelkõige riigipõhised soovitusel ja jälgitakse nende rakendamist.
- (2) 16. juulil 2025 võttis komisjon vastu ettepaneku määruse kohta, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ning

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509³. Ettepaneku eesmärk on suurendada finantsarhitektuuri killustatuse vähendamise teel liidupoolse rahastamise tulemuslikkust ja toetada liikmesriike nende majanduspoliitika koordineerimisel kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 175.

- (3) 25. novembril 2025 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu 2026. aasta häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Belgiat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Komisjon võttis vastu ka soovituse euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovituse kohta,⁴ soovituse Euroopa Liidus inimkapitali käsitleva nõukogu soovituse kohta ning ettepaneku 2026. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste rakendamist ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete järgimist. Nõukogu võttis euroala majanduspoliitikat käsitleva soovituse⁵ vastu 21. aprillil 2026 ning ühise tööhõivearuande ja inimkapitali käsitleva soovituse 9. märtsil 2026.
- (4) Komisjon avaldas 29. jaanuaril 2025 konkurentsivõime kompassi – strateegilise raamistiku, mille eesmärk on suurendada järgmisel viiel aastal liidu üleilmset konkurentsivõimet. Selles on määratud kindlaks kestliku majanduskasvu elutähtsad tugisambad, milleks on kolm hädavajalikku tegevusvaldkonda – innovatsioon, süsinikuheite vähendamine ja konkurentsivõime – ning julgeolek. Euroopa poolaasta on kooskõlas konkurentsivõime kompassi põhimõtetega, tagades, et ELi liikmesriikide majanduspoliitika vastab komisjoni strateegilistele eesmärkidele, ning kujundades ühtse majandusjuhtimise käsituse, mis edendab kestlikku majanduskasvu, innovatsiooni ja vastupidavust kogu liidus.
- (5) 2026. aastal jätkub majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta areng koos taaste- ja vastupidavusrahastu viimase etapi rakendamisega⁶. Taaste- ja vastupidavuskavad koos ühtekuuluvuspoliitika rahastusega on olnud Euroopa poolaasta poliitiliste prioriteetide elluviimiseks esmatähtsad, kuna kavad peavad tulemuslikult käsitlema kõiki viimase Euroopa poolaasta raames esitatud riigipõhises soovitustes esile toodud probleeme või märkimisväärset osa neist ja Euroopa ühtekuuluvuspoliitika rahastatavates programmides tuleb riigipõhiseid soovitusi arvesse võtta. Nüüd, kus taaste- ja vastupidavusrahastu kehtivusaeg läheneb lõpule, on jätkuvalt oluline jätkata rahastu raames toetatud ja rakendatud reforme ja investeringuid, eelkõige neid, mis aitavad lahendada riigipõhises soovitustes esile toodud probleeme.
- (6) Komisjon avaldas 3. juunil 2026 Belgia kohta 2026. aasta riigiaruande. Selles on hinnatud Belgia edusamme asjaomaste riigipõhiste soovituste järgimisel ning tehtud kokkuvõtte sellest, kuidas Belgia on rakendanud taaste- ja vastupidavuskava. Kõnealuse analüüsi põhjal on riigiaruandes kindlaks tehtud Belgia kõige pakilisemad probleemid. Samuti hinnati Belgia edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba

³ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, jõukuse ja turvalisuse fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509 (COM(2025) 565 final). Kavandatud määruse üle peetakse praegu läbirääkimisi kaasseadusandjatega.

⁴ ELT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁵ ELT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

rakendamisel ning liidu peamiste tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.

- (7) Nõukogu võttis 20. juunil 2025 komisjoni hinnangu ja soovitusel põhjal vastu soovitusel, millega kiidetakse heaks Belgia riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava⁷. Kava hõlmab ajavahemikku 2025–2029 ja sellega nähakse ette eelarvekohandus, mis jaotub seitsme aasta peale. Nõukogu soovitas kehtestada järgmised netokulude maksimaalsed kasvumäärad: 3,6 % 2025. aastaks, 2,5 % 2026. aastaks, 2,5 % 2027. aastaks, 2,1 % 2028. aastaks ja 2,1 % 2029. aastaks. Need määrad vastavad maksimaalsetele kumulatiivsetele kasvumääradele, mis on arvutatud võrdluses baasaastaga 2024 ning mis on 2025. aastal 3,6 %, 2026. aastal 6,1 %, 2027. aastal 8,8 %, 2028. aastal 11,1 % ja 2029. aastal 13,4 %. Aastatel 2025–2029 langevad need netokulude maksimaalsed kasvumäärad kokku korrigeeriva kavaga, mida nõukogu ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 alusel soovitas 20. juunil 2025 ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks⁸. Tuginedes komisjoni 3. juuni 2026. aasta hinnangule tõhusate meetmete kohta,⁹ peatatakse Belgia ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus.
- (8) Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu ja selle tagajärjed kujutavad endast Euroopa Liidu jaoks eksistentsiaalset väljakutset. Komisjon on kutsunud liikmesriike üles taotlema stabiilsuse ja kasvu paktiga ette nähtud riikide vabastusklausli koordineeritud aktiveerimist, et toetada ELi jõupingutusi, mille eesmärk on suurendada kiiresti ja märkimisväärselt kaitsekulutusi;¹⁰ Euroopa Ülemkogu kiitis selle ettepaneku 6. märtsil 2025 heaks. Belgia taotluse alusel võttis nõukogu 8. juulil 2025 komisjoni soovitusel alusel vastu soovitusel, millega lubatakse Belgial netokulude maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda¹¹. Ajavahemik, mil on aktiveeritud riiklik vabastusklausel (2025–2028), võimaldab Belgial vaadata ümber valitsemissektori kulude prioriteedid või suurendada valitsemissektori tulusid, tagamaks, et püsivalt suuremad kaitsekulutused ei ohusta keskpikas perspektiivis riigi rahanduse jätkusuutlikkust.
- (9) Belgia esitas 30. aprillil 2026 oma 2026. aasta eduaruande¹² netokulude soovitatud maksimaalsete kasvumäärade järgimise, kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeringute rakendamise ning Euroopa poolaasta riigipõhistes

⁷ Nõukogu 20. juuni 2025. aasta soovitus, millega kiidetakse heaks Belgia riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava (ELT C, C/2025/3698, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3698/oj>).

⁸ Nõukogu soovitus ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks Belgias, vastu võetud 20. juunil 2025. Kõik Belgia ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega seotud dokumendid on kättesaadavad aadressil https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Belgium_en.

⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa Investeerimispannangale: „2026. aasta Euroopa poolaasta kevadpakett“ (COM(2026) 200 final).

¹⁰ Komisjoni teatis „Suuremate kaitsekulutuste võimaldamine stabiilsuse ja kasvu pakti raames“ (Brüssel, 19.3.2025, C(2025) 2000 final).

¹¹ Nõukogu 8. juuli 2025. aasta soovitus, millega lubatakse Belgial määruse (EL) 2024/1263 kohaselt nõukogu kehtestatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda (riikide vabastusklausli aktiveerimine) (ELT C, C/2025/3960, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3960/oj>).

¹² 2026. aasta eduaruannetega saab tutvuda aadressil https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

soovitustes kindlaks tehtud peamiste probleemide käsitlemiseks vajalike reformide ja investeringute rakendamise kohta. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab iga-aastane eduaruanne ka Belgia kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel tehtud edusammude kohta. Aruanne ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames võetud meetmete kohta on lisatud iga-aastasessse eduaruandesse.

- (10) SKP reaalkasv oli 2025. aastal 1,0 % ja THHI inflatsioon 3,0 %. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt kasvab reaalne SKP 2026. aastal 0,7 % ja 2027. aastal 0,9 % ning THHI inflatsioon on 2026. aastal 3,4 % ja 2027. aastal 2,6 %.
- (11) Eurostati esitatud andmete¹³ põhjal suurenes Belgia valitsemissektori eelarvepuudujääk 4,4 %-lt SKPst 2024. aastal 5,2 %-le SKPst 2025. aastal. Eelarvepuudujäägi suurenemine 2025. aastal tuleneb peamiselt väiksemast otsesest maksutulust, eelkõige äriühingutelt, ja suurematest kaitsekulutustest. Kevadprognoosi koostamise ajal teada olnud poliitikameetmete põhjal prognoositakse komisjoni 2026. aasta kevadprognoosis eelarve puudujäägiks 2026. aastal 5,2 % ja 2027. aastal 5,4 % SKPst. Hoolimata konsolideerimismeetmetest, mille eesmärk on piirata jooksvaid kulusid ja netokulude kumulatiivset kasvu alla soovitud maksimumi, peaks eelarvepuudujääk 2026. aastal stabiliseeruma üksnes nõrga majanduskasvu ja suurenevate intressimaksete tõttu. Eelarvepuudujäägi suurenemine 2027. aastal kajastab peamiselt suuremaid kaitse ja intressimaksetega seotud kulutusi.
- (12) Komisjoni prognooside kohaselt oli eelarvepoliitika,¹⁴ mis hõlmab nii riigi enda kui ka ELi rahastatavaid kulutusi, 2025. aastal pärssiv (0,3 % SKPst). Prognooside kohaselt on see 2026. ja 2027. aastal pärssiv (vastavalt 0,8 % ja 0,6 % SKPst).
- (13) Eurostati esitatud andmete¹⁵ põhjal suurenes Belgia valitsemissektori võlg 103,9 %-lt SKPst 2024. aasta lõpus 107,9 %-le SKPst 2025. aasta lõpus. Valitsemissektori võla suhte suurenemine 2025. aastal kajastab peamiselt suurt esmast eelarvepuudujääki (+ 2,9 protsendipunkti), soodsat lumepalliefekti (-1,3 protsendipunkti) ning võlga suurendavat võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelist erinevust (+ 2,3 protsendipunkti). Prognoosi koostamise ajal teada olnud poliitikameetmete põhjal prognoositakse komisjoni 2026. aasta kevadprognoosis, et valitsemissektori võla suhe SKPsse tõuseb 2026. aasta lõpuks 110,5 %-le ja 2027. aasta lõpuks 112,8 %-le. Valitsemissektori võla suhte suurenemine 2026. ja 2027. aastal kajastab peamiselt suurt esmast eelarvepuudujääki, samas kui soodne lumepalliefekt ja võlga suurendav võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelist erinevus tasakaalustavad üksteist.
- (14) Eurostati andmete¹⁶ kohaselt ulatusid valitsemissektori kaitsekulutused Belgias 2025. aastal 1,4 %ni SKPst, mis tähendab baasaastaga 2021 võrreldes 0,5 protsendipunkti suurust kasvu. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt on see 2026. aastal 1,6 % SKPst, mis tähendab 2021. aastaga võrreldes 0,7 protsendipunkti suurust kasvu.

¹³ Eurostat, Euro Indicators, 22. aprill 2026.

¹⁴ Eelarvepoliitika on määratletud valitsemissektori eelarvepositsiooni iga-aastase muutuse näitajana. Selle eesmärk on hinnata nii riiklikult kui ka liidu eelarvest rahastatavast eelarvepoliitikast tulenevat majanduslikku impulssi. Eelarvepoliitikat hinnatakse järgmiste näitajate vahena: i) keskpika perioodi potentsiaalne kasv ja ii) muutus esmastes kuludes, millest on maha arvestatud kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, kuid mis hõlmavad taaste- ja vastupidavusrahaust ning muudest liidu vahenditest saadud tagastamatust abist (toetustest) rahastatud kulusid.

¹⁵ Eurostat, Euro Indicators, 22. aprill 2026.

¹⁶ Eurostat, valitsemissektori kulud valitsemisfunktsioonide klassifikaatori (COFOG) alusel.

- (15) Liit seisab jätkuvalt silmitsi energiavarustushäirete ja suure hinnavolatiilsuse ohuga, mida süvendavad üleilmseid nafta- ja gaasiturge mõjutavad geopoliitilised pinged. 2022.–2023. aasta energiakriisist saadud kogemused on näidanud, et ulatuslikud ja mittesihipärased meetmed toovad kaasa suured eelarvekulud ning on sotsiaalselt ja majanduslikult ebatõhusad. Pärast sõja puhkemist Lähis-Idas 2026. aasta veebruaris kehtestas Belgia eelarvepoliitika meetmed, et leevendada kõrgete energiahindade mõju kodumajapidamistele¹⁷. Need hõlmavad mittesihipäraseid meetmeid suuremate kütusekulude kompenseerimiseks maksusoodustuse kaudu ettevõtetele, kes suurendavad oma läbisõidu hüvitist töötajatele, ja sihipärast sotsiaalsiiret, et kompenseerida haavatavate leibkondade suuremaid küttekulusid. Need meetmed peaksid lõppema 1. juulil 2026. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks nende meetmete eelarvekulu olema 2026. aastal alla 0,1 % SKPst, seda ka juhul, kui neid pikendatakse aasta lõpuni.
- (16) Komisjoni arvutuste kohaselt suurenesid Belgia netokulud 2025. aastal 3,7 %. Netokulude kasv 2025. aastal on üle soovitatud maksimaalse kasvumäära, kusjuures aastane kõrvalekalle on 0,1 % SKPst. See jääb siiski riikide vabastusklausliga võimaldatud paindlikkuse piiresse, kui võtta arvesse kaitsekulutuste kasvu.
- (17) Komisjoni arvutuste kohaselt peaksid Belgia netokulud 2026. aastal suurenema 2,0 % ning 2025. ja 2026. aastal kumulatiivselt 5,8 %. Prognoositud netokulude kasv 2026. aastal on alla soovitatud maksimaalse kasvumäära. 2025. ja 2026. aasta kokkuvõttes jääb prognoositud netokulude kumulatiivne kasvumäär samuti alla soovitatud maksimaalse kasvumäära.
- (18) Soovituses, millega kiidetakse heaks Belgia keskpika perioodi kava, täpsustatakse kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevaid reforme ja investeeringuid ning nende rakendamise ajakava. Võttes arvesse Belgia iga-aastases eduaruandes esitatud teavet, leiab komisjon, et nende reformide ja investeeringute põhietappide rakendamine, mille tähtaeg oli 30. aprillil 2026, näib kulgevat üldjoontes kavakohaselt. Siiski on mõne reformi rakendamine takerdunud. Nimelt pidi parlament võtma 2025. aasta neljandas kvartalis vastu pensionireformi, kuid nüüd on see kavas vastu võtta 2026. aastal. Maksureformid, mis tuli ära teha 2026. aasta esimeses kvartalis, on osaliselt ellu viidud ja ülejäänud osas on need kavas lõpule viia 2026. aasta juuliks. Kaks reformi, mille eesmärk on parandada eelarve koordineerimist eri valitsustasandite vahel ja mille tähtaeg on 2025. aasta neljandas kvartalis, on valitsuse tasandil suures osas kokku lepitud ja nüüd tuleb need õigusaktid vastu võtta, mis peaks toimuma 2026. aasta lõpuks. Komisjon leiab, et üldiselt on Belgia oma kohustused rahuldavalt täitnud¹⁸.
- (19) Belgia rahanduse jätkusuutlikkust ähvardavad keskpikas ja pikas perspektiivis suured riskid. Valitsemissektori võla vähendamiseks on vaja terviklikku eelarvestrateegiat, jätkates samal ajal reforme potentsiaalse majanduskasvu tugevdamiseks. Belgia avaliku sektori kulutused olid 2025. aastal 54,2 % SKPst, mis on üks suuremaid ELis. Belgia suured avaliku sektori kulutused tingivad suure üldise maksukoorma, mis omakorda vähendab majanduslikku tõhusust. Poliitikameetmed on Belgia eri valitsustasanditel (omavalitsused, provintsid, piirkonnad ja kogukonnad,

¹⁷ See kajastab olukorda komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi aluseks oleva kuupäeva seisuga (4. mai 2026).

¹⁸ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa Investeerimispankale: „2026. aasta Euroopa poolaasta kevadpakett“ (COM(2026) 200 final).

föderaaltasand) killustatud. Nende kooseksisteerimine hõlmab pädevuste keerulist jaotust ja dubleerimise ohtu, mis toob kaasa liigsed halduskulud, ilma et see tingimata parandaks osutatavate avalike teenuste kvaliteeti. Tõhusa föderaaltasandil koordineerimise puudumine raskendab teatavate poliitikameetmete ja reformide elluviimist, toob kaasa avaliku sektori investeeringute ebatõhusa haldamise ja avaliku sektori investeeringute üldise madalama taseme kui teistes ELi riikides. Selle tulemusena on Belgia jätkusuutliku riigi rahanduse püsimiseks vaja võtta otsustavaid meetmeid seoses avaliku sektori kulutustega nii nende taseme ja struktuuri kui ka üldise tõhususe suhtes. Kuigi kulutuste läbivaatamine föderaalsetel ja föderaalsete üksuste tasandil (piirkonnad ja kogukonnad) on esimene samm avaliku sektori kulutuste kvaliteedi parandamiseks, on vaja täiendavaid meetmeid, et suunata avaliku sektori vahendid majanduskasvu soodustavatesse poliitikavaldkondadesse. Valitsusstruktuuride ühtlustamine, pädevuste selgitamine ja föderaaltasandite vahelise koordineerimise tugevdamine võib aidata suurendada majanduslikku tõhusust, pakkudes samal ajal eelarvepoliitilist manööverdamisruumi.

- (20) Komisjoni 2024. aasta rahvastiku vananemise aruande¹⁹ kohaselt on pensionid ja pikaajalise hoolduse kulud peamised tegurid, mis põhjustavad elanikkonna vananemisega seotud kulutuste prognoositud suurenemist 2070. aastaks ligikaudu 5 protsendipunkti SKPst, mis on oluliselt suurem kui ELi keskmine 1,4 protsendipunkti. Käimasolev pensionireform peaks vähendama pensionikulude prognoositud suurenemist 2024.–2070. aastal 1,6 protsendipunkti võrra. Belgia jääb siiski üheks riigiks, kus avaliku sektori kulutused pikaajalisele hooldusele on ELis suurimad, moodustades 2022. aastal 2,3 % SKPst (ELi keskmine 1,7 %). Prognooside kohaselt suurenevad pikaajalise hoolduse kulud 2070. aastaks 1,7 protsendipunkti võrra SKPst, samas kui ELis on kasv keskmiselt 0,8 protsendipunkti. See suurendab pikaajalisi riigi rahanduse jätkusuutlikkusega seotud riske. Andmed osutavad sellele, et Brüsselis ja Valloonias oli suur selliste isikute osakaal, kes on ei vaja hooldust või sõltuvad sellest vähesel määral, kuigi see osakaal viimasel kümnendil vähenes. Piirkonnad võtavad meetmeid, et muuta eri hooldusasutuste kasutamine kulutõhusamaks, kuigi enamik meetmeid on piiratud ulatusega või varases etapis. See viitab sellele, et hoolduse kulutõhusust on võimalik veelgi parandada, sealhulgas tugevdades meetmeid hoolekandetasutuste ülekasutamise ärahoidmiseks ja parandades kogukonnapõhiseid teenuseid.
- (21) Jätakuvalt on oluline süstemaatiliselt, sisuliselt ja õigeaegselt kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonda ja muid asjaomaseid sidusrühmi, et tagada laialdane isevastutus liidu rahastamisvahendite eduka rakendamise eest, sealhulgas Euroopa poolaasta kontekstis.
- (22) Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Õiglase Ülemineku Fondi (JTF) ja Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) toetust hõlmavate ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamine edeneb Belgias hästi, seda eriti projektide väljavalimise seisukohast. Siiski on oluline suurendada jõupingutusi, et tagada valitud projektide kiire elluviimine, eelkõige kiirendada kulutuste tegemist toetusesaajate tasandil, maksimeerides samal ajal projektide mõju kohapeal. Belgia juba võtab oma ühtekuuluvuspoliitika programmide raames meetmeid konkurentsivõime ja majanduskasvu edendamiseks. Samal ajal peab Belgia kiirendama õiglase ülemineku

¹⁹ Euroopa Komisjon ja majanduspoliitika komitee, 2024. aasta aruanne rahvastiku vananemise kohta, kättesaadav aadressil: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-andbudgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.

fondi rakendamist, kuna vahendid tuleb välja maksta 2026. aasta lõpuks. Esmatähtis on tagada, et uued investeeringud, mille Belgia pani paika ühtekuuluvuspoliitika fondide vahehindamise käigus, eelkõige need, mis on seotud vahehindamise määruses²⁰ kindlaks määratud viie prioriteediga, tehakse kiiresti ja tulemuslikult.

- (23) Belgia seisab silmitsi mitme täiendava probleemiga, mis on seotud innovatsiooni, ettevõtluskeskkonna, regulatiivse ja halduskoormuse ning keerukuse, teenindussektori regulatiivsete piirangute, tööstuse ja transpordi CO₂ heite vähendamise, taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu, fossiilkütuste toetuste, vee kvaliteedi ning ülemäärase lämmastikusaaste, töajõupuuduse ja oskuste nõudlusele mittevastavusega, ebasoodsas olukorras olevate rühmade integreerimisega tööturule ning haridussüsteemi ja õpetajakutsega.
- (24) Hoolimata kõigi valitsustasandite lihtsustamisalgatustest kahjustavad Belgia ettevõtluskeskkonda jätkuvalt suur regulatiivne koormus ja halduskeerukus. Lisaks parandaks mõjuhindangute süstemaatilisem kasutamine ja parem juurdepääs andmetele poliitikakujundamise kvaliteeti. Ettevõtete halduskoormus on suur, eelkõige seoses tööhõive reguleerimise, sotsiaalkindlustuse ja tegevuskuludega. Äriühingud, kes peavad haldama mitut piirkondlikku süsteemi või hankima oma tegevuse arendamiseks tegevusloa, seisavad silmitsi märkimisväärsete piirangutega. Lubadega tegelevad föderalsed, piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused, mis muudab protsessi keeruliseks, killustatuks ja kulukaks. See kehtib eelkõige ehituslubade puhul, mis mõjutab negatiivselt ehitussektorit ning põhjustab eluasemepuudust ja viivitusi taristuprojektides. Ressursside puudumine ja kohtusüsteemi ebatõhusus, mis toob kaasa pideva mahajäämuse ja aeglased menetlused, on jätkuvalt probleemiks ka ettevõtlussektorile. Lisaks on piirangud mõningatel reguleeritud kutsealadel endiselt kõrged, mis võib takistada piiriülest äritegevust või luua ettevõtjatele turule sisenemise tõkkeid. Rangeid eeskirju või muid turule sisenemise tõkkeid kohaldatakse ka teenuste piiriülese osutamise suhtes, näiteks jaemüügisektoris ja energiasektoris, mis võib piirata konkurentsi.
- (25) Belgias on ettevõtluse dünaamilisuse tase ELis üks madalamaid²¹. Kuigi uute ettevõtete osakaal Belgias on naaberriikidega võrdne, on suure kasvupotentsiaaliga ettevõtete (kasvufirmade) osakaal tublisti alla ELi keskmise (0,25 % vs. 0,79 %). Tõkked, mis takistavad Belgia idufirmasid laienemast, on nt suured tööjõukulud ja suurusel põhinev maksusoodustus²². Nende hulgas leiti, et esimese rendi toetus ei ole jätkusuutlike töökohtade loomise edendamiseks tõhus ning leiti, et väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) maksustamise spetsiaalsed maksukorrad (nt äriühingu tulumaksu vähendatud määr) julgustavad ettevõtjaid looma äriühingut ja muutma tööjõutulu kapitalituluks („fondivalitsejad“). Ettevõtete kasvu võib takistada ka keeruline juurdepääs rahastamisele kasvuetapis. See kehtib eelkõige seetõttu, et riski- ja kasvukapitali turud ei ole laialdaselt arenenud. Maksueeskirjade ühtlustamine kõigi investeeringuliikide puhul (sealhulgas kinnisvarainvesteeringud, pensionitooted, säästukontod, väärt-paberikontod) võib soodustada omakapitaliinvesteeringuid.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2025. aasta määrus (EL) 2025/1914, millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1056 seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks vahehindamise raames.

²¹ Belgia Keskpank, konkurentsivõime tulemustabeli näitajad, 2024. aasta aruanne.

²² [Bijnsens, G. \(2025\) Reigniting growth: trends and challenges for business dynamism in Belgium. NBB Majandusülevaade.](#)

- (26) Kuigi Belgia on üks ELi innovatsiooniliidreid ning teadus- ja arendustegevuse intensiivsus on kõrge (2024. aastal 3,36 % SKPst, mis on üks ELi kõrgemaid), on Belgia teadus- ja arendustegevus koondunud vähestesse tööstusharudesse ja suurettevõtetesse ning eri tõkked takistavad innovatsiooni levikut kogu majanduses. Peale selle on Vallooonias teadus- ja arendustegevusse tehtavate investeeringute mõju tööhõivele ja majandusele endiselt piiratud ettevõtluse killustatud toetamise ja majanduse ebapiisava mitmekesistamise tõttu, kuigi mõned käimasolevad reformid võivad seda suundumust muuta. Suured teadus- ja arendustegevuse maksusoodustused ei jõua suurima kasvupotentsiaaliga ettevõtteni. Innovatsiooni suurem tulemuslikkus ja tootlikkuse kestlik kasv nõuaksid innovatsiooni suuremat levikut majandussektorite ja ettevõtete vahel. Uuringud näitavad,²³ et teadusuuringutele ja innovatsioonile antava avaliku sektori toetuse tõhusust ja tulemuslikkust on võimalik parandada, eelkõige vältides väljatõrjumise efekti ja eraldades vahendeid kiiresti kasvavatele ettevõtetele. Lisaks piirab tööhõive vähenemine liikuvus Belgias, mis võib olla tingitud sellistest teguritest nagu kõrge tööstaaži palk ja palkade vähenemine läbipaistvus, ka innovatsiooni levikut ülejäänud majandusse.
- (27) Kuigi vähese CO₂ heitega elektrivarustus (tuumaenergia ja taastuvad energiaallikad) suureneb jätkuvalt, sõltub Belgia endiselt suurel määral fossiilkütuste impordist (67,1 % Belgia energiaallikate jaotusest). Energiatõhusus ei paranenud 2024. aastal piisavalt, et hoida Belgia energia lõpptarbimise langustrendi, mida on täheldatud alates 2019. aastast. See on peamiselt tingitud transpordisektori kasvavast energiatarbimisest ja heitkogustest. Ambitsioonikamaid poliitikameetmeid on vaja ka selleks, et vähendada hoonete, sealhulgas sotsiaaleluruumide CO₂ heidet, mis moodustab 33 % riigi energiatarbimisest. Renoveerimismeetmed vähendasid elamute energiatarbimist, kuid sellest ei piisa pikaajaliste renoveerimiseesmärkide saavutamiseks.
- (28) Suured elektrikulud takistavad majanduse ja eelkõige tootmissektori CO₂ heite edasist vähendamist. Pärast makse ja lõive²⁴ maksab tööstussektor elektri eest ühiku kohta peaaegu neli korda rohkem kui gaasi eest, mis on üks kõrgemaid suhtarve ELis ja takistab üleminekut fossiilkütustelt elektrile. Kuigi valitsus kavatses alandada elektriaktsiisi, on vaja tõhusaid poliitikameetmeid, et motiveerida tööstusharusid minema üle puhtamale energiale. CO₂ heite hinnavahelepingud ja keskkonnahoidlikud riigihanked võivad aidata vähendada investeeringutega seotud riske ja veelgi motiveerida tööstusharusid CO₂ heidet vähendama. Ringmajanduse tavade edendamine võib aidata vähendada ka tööstuslikku energianõudlust ja sõltuvust kriitilise tähtsusega toorainete impordist. Lisaks toetaksid investeeringud energiataristusse ja vähese CO₂ heitega tehnoloogiasse CO₂ heite vähendamist CO₂-mahukates ja raskesti vähendatavates tööstusharudes, eelkõige Vallooonias ja Flandrias, sealhulgas Antwerpeni sadama ümbruses, säilitades samal ajal konkurentsivõime.
- (29) Kuigi taastuvate energiaallikate kasutuselevõtt Belgias jõudis 2025. aastal rekordilise 34,7 %ni elektritootmisest, takistab seda endiselt ebapiisav võrguvõimsus, millest sai Belgia energiasüsteemi ümberkujundamise peamine probleem. Kuigi elektrivõrgu tugevdamiseks on kavandatud mitu taristuprojekti, edeneb põhiühenduste arendamine

²³ OECD (2021) *R&D Tax Incentives: Belgium, 2020*. Schoonackers, R. (2020) *Tax incentives for R&D: Are they effective?* NBB majandusülevaade ja OECD (2024), *OECD Economic Surveys: Belgium 2024*.

²⁴ Maksud ja lõivid hõlmavad käibemaksu, aktsiise, föderaalset energiatoetust, avamereenergia lisatasu, varustuskindluse ja võimsuse tagamise mehhanismidega seotud tasusid, rohelisi sertifikaate, soojust ja elektri koostootmise tasusid, avaliku teenindamise kohustuse tasusid, taastuenergia toetusmaksu, sotsiaaltariifide rahastamist, energiatõhususe parandamise kulusid.

aeglaselt, eelkõige Vallooonias seiskunud otsuste tegemise ja loamenetlustega seotud probleemide tõttu. Võrgutaristu ajakohastamise ja loamenetluste kiirendamine edendaks taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu. Lisaks võib õigusraamistike kohandamine, et suurendada investeeringuid elektri salvestamisse ja tarbimiskajasse, ning energiaajagamise hõlbustamine, stimuleerides nutiarvestite kasutuselevõttu Brüsselis ja Vallooonias, suurendada energiatarbimise paindlikkust ja energiatõhusust.

- (30) Belgia kasvav energia lõpptarbimine on peamiselt tingitud transpordisektori, eelkõige rahvusvahelise lennunduse ning mere- ja maanteetranspordisektori suurenevast energiatarbimisest ja heitest²⁵. Raudteetransport ei ole jätkuvalt ei reisijate- ega ka kaubaveo jaoks piisavalt atraktiivne valik ning sõiduaudode arv on pidevalt kasvanud, mis toob kaasa suured ummikukulud. Elektriaudode osakaal audode kogumüügis on viimasel ajal vähenenud, mis võib olla tingitud laadimistaristu puudumisest Vallooonias. Energiatõhususe parandamine, elektrifitseerimise toetamine ning säästvate kütuste tootmine ja kasutuselevõtt lennundus- ja merendussektoris võib kiirendada transpordisektori CO₂ heite vähendamist. Lisaks igat liiki sõidukite diferentseeritumad teemaksud, täiendavad investeeringud ühistransporti, mis on lisaks Belgia taaste- ja vastupidavuskavaga hõlmatud investeeringutele, ning audode ühiskasutuse ja aktiivse liikuvuse edendamine muudaksid transpordi säästvamaks.
- (31) Belgia ametiasutuste²⁶ hinnangul moodustasid föderalsed fossiilkütuste otsetoetused 2022. aastal 2,4 % SKPst, millest paljudel puudus enne 2030. aastat järkjärgulise kasutuselt kõrvaldamise kava. Eelkõige võiks järkjärguliselt kaotada sellised fossiilkütuste toetused, mis ei käsitle sihipäraselt energiaostuvõimetust ega tegelikke energiapuudulikkusega seotud probleeme, takistavad elektrifitseerimist ega ole üliolulised tööstuse konkurentsivõime jaoks. Fossiilkütuste toetused, nagu vähendatud aktsiisimaksud professionaalsele diislikütusele, ettevõtte kütusekaardid ja gaasi vähendatud käibemaks, on majanduslikult ebatõhusad ja põlistavad sõltuvust fossiilkütustest. Kütteõli ja gaasi vähendatud aktsiisimaksud vähendavad nende kulusid võrreldes elektriga, mis takistab üleminekut keskkonnahoidlikumatele küttesüsteemidele ja pidurdab hoonete energiatõhusamaks renoveerimist. Kuna on oht, et Belgia ei saavuta 2030. aastaks seatud renoveerimis- ja energiatõhususe eesmärgid, aitaks energiasüsteemi ümberkujundamist kiirendada energiatõhusaks renoveerimisse tehtavate investeeringute suurendamine ja investeeringute täiendamine poliitikareformidega, et suunata stiimulid energiatõhusaks renoveerimisse ja vähese CO₂ heitega kütelahendustesse, tagades samal ajal võrdsuse. Kuigi on teatatud kodumajapidamiste puhul üleminekust elektriaktsiisilt fossiilkütuste aktsiisile, ei ole kindel, kas see üleminek on piisav, et muuta elektri ja fossiilkütuste suhtelisi hindu piisavalt kiiresti, et saavutada 2030. aasta eesmärgid.
- (32) Vee kvaliteet ja looduse seisundi halvenemine teevad muret, sest enamikku Belgia veekogusid mõjutavad hajureostusallikad. Intensiivne põllumajandus, eelkõige loomakasvatus, eraldab suures koguses õhu-, pinnase- ja veesaasteaineid. Kuigi võeti meetmeid, põhjustavad saastet ka elektritootmine, metallisektor ja kemikaalide tootmine. Bioloogilise mitmekesisuse vähenemine seab ohtu majandussektorid, mis sõltuvad suurel määral ökosüsteemi teenustest. Looduspõhised lahendused on keskse tähtsusega kliimamuutustele vastupanu võime suurendamisel ja majanduse kaitsmisel äärmuslike ilmastikunähtuste mõju eest. Kuigi Flandria valitsus võttis vastu muudetud

²⁵ Vt ELi transpordistatistika. Statistika käsiraamat 2024.

²⁶ FPS Finance, 2024, *Inventory of federal fossil fuel subsidies*.

seitsmenda nitraadialase tegevusprogrammi, on vaja lisameetmeid, et vähendada ülemäärast lämmastikusaastet ning aidata muuta põllumajandus kestlikumaks.

- (33) Belgias on madal tööhõive määr (72,8 % võrreldes ELi keskmise 76,1 %ga) ja see on piirkonniti väga erinev. Ebasoodsas olukorras olevate rühmade, st rändetaustaga inimeste, madala haridustasemega inimeste, eakate ja puuetega inimeste osalemine tööturul on väike. 2025. aastal on Belgia võtnud vastu ulatuslikud tööturureformid, sealhulgas piiranud töötushüvitiste kestust kahe aastaga. Nende mõju sõltub siiski kaasneva tööjõu aktiveerimise poliitika tõhususest. Lisaks on võimalik parandada meetmete tõhusust, et aidata ebasoodsas olukorras olevatel rühmadel tööturule integreeruda ja parandada riiklike tööturuasutuste tõhusust. See peaks aitama vähendada ka väga madala tööhõivega leibkondades elavate inimeste suurt osakaalu ning vähendada piirkondade ja rühmade vahelisi erinevusi tööturutulemustes. Kuigi vabade töökohtade määr Belgias 2025. aastal pidevalt väheneb, on see endiselt kindlalt üle ELi keskmise (3,8 % võrreldes 2,1 %ga 2025. aastal). Tööjõu ja oskuste nappus on endiselt eriti suur teenustesektoris, samuti kutse-, teadus- ja tehnikasektoris ning sellistes sektorites nagu tervishoid, ehitus ja IKT, mis kõik on olulised tulevase konkurentsivõime, sealhulgas rohe- ja digipöörde jaoks. Oskuste täiendamine ja ümberõpe võivad vähendada oskuste mittevastavust tööturu vajadustele, kuid täiskasvanute osalemine hariduses ja koolituses on väike (2022. aastal 34,9 %; EL: 39,5 %), eelkõige ebasoodsas olukorras olevates rühmades.
- (34) Võttes arvesse inimkapitali olulist rolli liidu konkurentsivõime ja strateegilise autonoomia edendamisel, soovitas nõukogu 2026. aastal liikmesriikidel võtta meetmeid, et kiiresti lahendada oskuste ja hariduse vallas inimkapitaliga seotud struktuursed probleemid, mis pär�ivad konkurentsivõimet. Belgiale adresseeritud 2026. aasta riigipõhised soovitused võivad aidata rakendada nõukogu soovitud inimkapitali kohta liidus.
- (35) Nagu näitavad rahvusvahelised hinnangud, on laste ja noorte haridustulemused põhioskustes (kirjaoskus, matemaatika ja loodusteadused) kõigis kolmes kogukonnas (flaami, prantsuse ja saksa) pikas perspektiivis halvenemas. Samal ajal kui flaami ja prantsuse kogukonnad viivad ellu ulatuslikke õppekavade reforme, mis keskenduvad põhioskustele, püsivad sotsiaal-majandusliku ja rändestaatusega seotud hariduslüngad ning neid süvendab varane liikumine erinevatesse haridussuundadesse ja klassi kordamine. Tööõppimise suurendamine võib parandada kesktaseme kutsehariduse ja -õppe vastavust tööturu vajadustele. Tööturu nõudluse rahuldamisele võiks kaasa aidata matemaatika, teaduse, tehnoloogia, inseneeria ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) valdkonna üliõpilaste arvu suurendamine kõigil tasanditel, eelkõige naisüliõpilaste hulgas. Õpetajate nappuse vähendamiseks rakendatakse meetmeid, kuid Belgia õpetajad seisavad jätkuvalt silmitsi takistustega mõjusas kutsealases õppes osalemisel ja tunnevad, et ühiskond alahindab neid. Avaliku sektori kulutused haridusele on üks ELi kõrgemaid. See võib olla seotud õpilaste ja õpetajate väiksema suhtarvuga üksikute kogukondade haridusvõrkudes ning suhteliselt lühema seadusjärgse õpetamisajaga. Haridussüsteemi killustatuse vähendamine võib suurendada kulutuste tõhusust ja lahendada struktuurseid probleeme.
- (36) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu 2026. aastal euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et rakendada 2026. aasta soovitud euroala majanduspoliitika kohta. Belgial aitab soovitus 1 rakendada esimest, teist ja kolmandat euroala soovitud, soovitus 2

neljandat euroala soovitus, soovitus 3 seitsmendat ja üheksandat euroala soovitus, soovitus 4 seitsmendat euroala soovitus ja soovitus 5 viiendat euroala soovitus,

SOOVITAB Belgial võtta 2026. ja 2027. aastal järgmisi meetmeid.

1. Pidada ka edaspidi kinni nõukogu poolt 20. juunil 2025 soovitatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest, et kõrvaldada ülemäärane eelarvepuudujääk, kasutades samal ajal suuremate kaitsekulutuste tegemiseks riikide vabastusklausliga võimaldatavat paindlikkust. Tugevdada kaitsekulutusi ja -valmidust, tagades samal ajal kulutuste tõhususe ja kohandades järk-järgult eelarvet, et säilitada struktuurselt suuremad kaitsekulutused. Tagada, et kõik energiahindade tõusu mõju leevendamiseks võetud meetmed on ajutised, suunatud haavatavate leibkondade kaitsmisele või energiamahukate ettevõtete vajaduste rahuldamisele, säilitavad stiimulid energiasäästuks ning et nende eelarvekulud on kooskõlas ELi eelarveraamistiku kohaste kohustustega. Viia ellu kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeringute pakett, nagu nõukogu 20. juunil 2025 soovitas. Parandada avaliku sektori kulutuste tõhusust, ühtlustada valitsusstruktuure ja tugevdada föderaaltasandite vahelist koordineerimist. Muuta pikaajalise hoolduse süsteem kulutõhusamaks.
2. Tagada taaste- ja vastupidavusrahastu raames rakendatavate reformide ja investeringute järjepidevus. Teha suuremaid jõupingutusi ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamisel, tuginedes vajaduse korral ühtekuuluvuspoliitika raamistiku vahehindamise käigus vahendite strateegilistele prioriteetidele ümberjaotamisele ja ühtekuuluvuspoliitika raamistikus ette nähtud paindlikkusele.
3. Lihtsustada ja parandada reguleerimist, vähendada halduskoormust, sealhulgas lihtsustades loamenetlusi ja kõrvaldades teenustega seotud regulatiivsed tõkked, et parandada ettevõtluskeskkonda ja ettevõtlusdünaamikat, tegeledes samal ajal piirkondlike erinevustega. Suurendada innovatsiooni levikut, suunates teadus- ja arendustegevuse avaliku sektori toetuse suurima kasvupotentsiaaliga ettevõtetele ja lihtsustades kasvufirmade jaoks juurdepääsu rahastusele.
4. Vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest, sealhulgas parandades hoonete energiatõhusust ning pakkudes tööstusele täiendavaid stiimuleid CO₂ heite vähendamiseks. Võtta meetmeid säästva transpordi kasutamise ja pakkumise suurendamiseks ning liiklusummikute vähendamiseks. Kiirendada võrgutaristu ajakohastamist ja taastuenergia kasutuselevõttu, lihtsustades veelgi loamenetlusi, tegeledes samal ajal piirkondlike erinevustega, ning edendada nõudluse poole paindlikkust ja salvestamist. Kaotada järk-järgult fossiilkütuste toetused eelkõige transpordi- ja küttesektoris, sealhulgas nihutades aktsiisimaksud elektrilt fossiilkütustele. Võtta täiendavaid meetmeid säästva põllumajanduse valdkonnas, parandades vee kvaliteeti ja vähendades ülemäärast lämmastikusaastet.

5. Tegeleda tööjõupuuduse ja oskuste mittevastavusega tööturu vajadustele. Tugevdada aktiivse tööturupoliitika tõhusust ja sihipärasust, et integreerida ebasoodsas olukorras olevad rühmad veelgi enam tööturule ja tegeleda piirkondlike erinevustega. Parandada haridus- ja koolitussüsteemide tulemuslikkust ja võrdseid võimalusi ning suurendada nende vastavust tööturu vajadustele, eelkõige info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonnas. Jätkata reforme õpetajakutse tugevdamiseks, luues õpetajatele paindlikumaid ja atraktiivsemaid karjäärivõimalusi ja pakkudes koolitust.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*